

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 422/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **M.J.A. PLUS s.r.o.**, Silvánska 29, Bratislava, zastúpeného BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/34/2023 z 19. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania v civilnom spore, v ktorom bolo rozhodnuté podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“) a zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dráhach“).

II.

2. Sťažovateľ vlastní pozemky, na ktorých sú električkové dráhy mesta. Sťažovateľ sa voči mestu domáhal zaplata 200 165,76 eur ako náhrady za obmedzenie obvyklého užívania týchto pozemkov umiestnením električkovej dráhy. Okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol. Vychádzal z § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. a § 4 ods. 4 zákona o dráhach. Bol toho názoru, že za nútené obmedzenie obvyklého užívania pozemkov patrí jednorazová náhrada, ktorej sa môžu domáhať len vlastníci pozemkov v čase, kedy vecné bremeno vzniklo. Taktiež konštatoval, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k pozemkom už v čase, keď boli zaťažené vecným bremenom. Podľa okresného súdu právo na náhradu sa mohlo prvýkrát vykonať 1. júla 2009, kedy nadobudol

účinnosť zákon č. 66/2009 Z. z. a pri náhrade podľa zákona o dráhach od 1. januára 2010. Pretože sťažovateľ žalobu podal 30. septembra 2014, bol jeho nárok premlčaný.

3. Proti tomu podal sťažovateľ odvolanie s tým, že zákon č. 66/2009 Z. z. a ani zákon o dráhach neupravujú priznanie jednorazovej náhrady, pričom za trvajúce obmedzenie vlastníckeho práva vlastníkovi pozemku prináleží opakovaná náhrada. Poukázal na nález ústavného súdu (III. ÚS 237/2009). Pred rozhodnutím krajského súdu sťažovateľ odvolanie doplnil a rozšíril svoju argumentáciu tak, že pri nároku na náhradu podľa § 4 ods. 4 zákona o dráhach v čase podania žaloby ani nezačala plynúť premlčacia doba, pretože vecné bremeno ani nebolo zapísané v katastri. V prípade náhrady podľa zákona č. 66/2009 Z. z. zopakoval, že táto náhrada má mať opakujúci charakter.

4. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Neprihliadol na doplnenie odvolania. Stotožnil sa s právnym názorom okresného súdu a v súvislosti s § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu (8Cdo/17/2019 a 3Cdo/47/2014). Nútené obmedzenie pozemkov sťažovateľa podľa zákona č. 66/2009 Z. z. podľa krajského súdu treba preto vnímať ako obmedzenie na vopred neurčitú dobu, a práve preto sa poskytuje jednorazová náhrada. Pokiaľ ide o nárok sťažovateľa podľa § 4 ods. 4 zákona o dráhach, krajský súd nesúhlasil s názorom okresného súdu o premlčaní tohto nároku, keďže toto právo sa prekluduje, ak sa neuplatnilo u prevádzkovateľa dráhy do roka od zapísania vecného bremena do katastra. Pretože sťažovateľ podal žalobu skôr, než začala plynúť táto prekluzívna doba, nemohlo dôjsť k jej uplynutiu. Sťažovateľovi však ani napriek tomu nevznikol nárok na náhradu, pretože nebol vlastníkom pozemkov v čase vzniku vecných bremien (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/47/2014 a 8Cdo/17/19).

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie. Porušenie procesných práv podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku malo spočívať v tom, že krajský súd sa odchyľil od právneho názoru okresného súdu, ak jeho žalobu zamietol pre nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie, a nie pre premlčanie, pričom k tejto zmene právneho posúdenia sa nemohol vyjadriť. Taktiež namietol, že krajský súd nezohľadnil jeho argumentáciu uvedenú v doplnení odvolania a v ďalšom podaní. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku za právnu otázku, ktorá nebola ešte vyriešená, považoval to, či náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. má charakter jednorazovej alebo opakovanej náhrady.

6. Ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol. Poukázal na to, že už okresný súd v rozsudku uviedol, že za osobu oprávnenú na náhradu za vecné bremeno nemožno považovať každého ďalšieho vlastníka, ktorý nadobudol pozemok už zaťažený vecným bremenom. Keďže sa okresný a aj krajský súd zaoberali otázkou vecnej legitímácie sťažovateľa, teda či mu ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka mohol vzniknúť nárok na náhradu, nedošlo zo strany krajského súdu k porušeniu dvojinstančnosti konania. Záver o premlčaní nároku sťažovateľa len zosilnil dôvody zamietnutia žaloby. K námietke sťažovateľa o neprihliadaní na jeho doplnenie odvolania najvyšší súd síce konštatoval procesné pochybenie krajského súdu, no zdôraznil, že krajský súd napriek tomu reagoval na sťažovateľom v tomto podaní prednesenú argumentáciu vo vzťahu k preklúzii a povahe nárokov na náhradu. Vo vzťahu k ďalšiemu podaniu sťažovateľa najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ v ňom len rozvíjal svoju

argumentáciu o opakovanej náhrade, s čím sa však oba sudy vysporiadali. K otázke položenej sťažovateľom najvyšší súd uviedol, že ju už vyriešil v prospech jednorazovej náhrady (8Cdo/17/2019, 2Cdo/194/2018 a 1Cdo/99/2019).

III.

7. Sťažovateľ namieta, že krajský súd nevzal do úvahy jeho doplnenie odvolania, pričom nesúhlasí s názorom najvyššieho súdu, že by krajský súd napriek tomu dal odpovede na argumentáciu uvedenú v tomto podaní, najmä vo vzťahu k jeho tvrdeniam týkajúcich sa charakteru náhrady za zákonné vecné bremeno, ktoré má byť opakovaným plnením.

IV.

8. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

9. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie je zamerané na výsledok, čo znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok. Konanie o ústavnej sťažnosti nie je pokračovaním konania pred všeobecnými súdmi a ústavný súd pri svojom prieskume nerozhoduje vo veci samej, ale preskúmava, či nie sú skutkové a právne závery všeobecných súdov zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, teda z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň či majú za následok porušenie základného práva alebo slobody (III. ÚS 353/2024, III. ÚS 619/2021). Z dôvodov uvedených v ústavnej sťažnosti však už uvedené a z ústavného hľadiska podstatné pochybenia najvyššieho súdu nevyplývajú.

10. Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k otázke povahy náhrady za zákonné vecné bremeno opakuje argumentáciu, s ktorou sa najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia vysporiadal. Obdobná argumentácia týkajúca sa toho, či je náhrada za zákonné vecné bremeno jednorazovým alebo opakujúcim sa plnením, už bola predmetom rozhodovania ústavného súdu. K zákonným vecným bremenám podľa zákona č. 66/2009 Z. z. bola vyslovená udržateľnosť právneho názoru všeobecných súdov, podľa ktorého je náhrada za zákonné vecné bremeno jednorazová (III. ÚS 621/2023). Obdobné bolo vyslovené k náhradám za obmedzenia vlastníckeho práva vecnými bremenami Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., podľa § 6 ods. 1 zákona č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných

komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (III. ÚS 283/2025). Pri náhradách za zákonné vecné bremená, ktoré vznikli na základe osobitných zákonov, nie je dôvod uplatňovať rozličné kritériá (III. ÚS 276/2021). Od týchto záverov nie je dôvod odchyliť sa. Vo vzťahu k nálezu sp. zn. III. ÚS 237/09 je potrebné uviesť, že ústavný súd v tomto konaní zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že krajský súd sa v konaní vôbec nezaoberal základom sporu, teda či došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva, pričom ústavný súd sa žiadnym spôsobom nevyjadril k povahe náhrady za zákonné vecné bremená.

12. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na to, že krajský súd sa nezaoberal doplnením odvolania, treba uviesť, že z rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sám konštatoval, že podľa § 4 ods. 4 zákona o dráhach nedošlo k premlčaniu nároku na náhradu. Tento záver bol v súlade s argumentáciou sťažovateľa v doplnení odvolania. Argumentácia sťažovateľa v doplnení odvolania týkajúca sa povahy náhrady predstavovala len pokračovanie jeho doterajšej argumentácie, s ktorou sa vysporiadal okresný, ako aj krajský súd. Záver najvyššieho súdu, v zmysle ktorého krajský súd zrozumiteľne a dostatočne zodpovedal na sťažovateľom uplatnené odvolacie dôvody napriek tomu, že sa nezaoberal jeho doplnením odvolania, nie je tak pri posúdení toho, či došlo k porušeniu procesných práva sťažovateľa v miere porušenia práva na spravodlivý proces, zjavne mylný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach, 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu